

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 6. Fylke: Vest-Agder
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: Gyland
 Emne: Musikinstrumenter Bygdelag:
 Oppskr. av: Lars Fr. Nuland Gard: Nuland
 (adresse): Nuland G.nr. 78 Br.nr. 5.
 A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Eigi
 B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Her er ingen sers flinke spelemenn i bygda no, men det var tidlegare nokre som var gode til å spela Fele. Den besse me veit om, heitte Ola Jakobson Gyland. Han livde for kring 100 år sidan. Han spela i Brudlaupar. Han kunde og dikta slåttar. Det var alm.

Fele han bruka. Sonen Jøren Olsen Gyland. Han var fødd 1819 og døydde 1907. Han var den siste gode spelemann i Gyland. Han var i mest alle brudlauper i bygda og mykje nytta i grannebygderne og. Men kring 1880 vart det meir avlegs med spel og dans og sidan spela han lite. Om desse har eg skrive ein artikkel i Joleheftet Hilsen fra Flekkefjord. fjerde årgang.

Nokon andre av dei nemnde innsrumenter, kjenner me lite til. Det einaste er Langelur og Bukkehorn, som hjuringarne bruka. Luren var helst bruka til å tuta varsel til folk . t.d, Når hjuringen var ute og gjeatte og ikkje hadde klokka, so tuta dei i luren, når han kunde koma heim med kreaturet om kvelden. Eller folk var ute på slått, so tuta dei om å koma heim til måls. Luren var laga av tre, utskoren av 2. halve og utanpå røyrd med never remser og utanpå det att Bika=tråd. Lurhodnet var laga av Store Bukkehorn. Det hadde 3. holor som kunde dekkast med fingrane og på den måten variera tonerne. Det var ei trtunga av einartre

I den enden av hornet som ein blass, var det laga liksom eit munnstykke, på unnersida var hornet skore skrått avso den innvendige holning kjem fram i denne skrå opninga. Der vert tunga festa .Tunga er laga slik at det er ein tykkare klump i den eine ende, den som vert nytta til å festa den til hornet med. I hornet og i den tykke enden av tunga, er skore små rinseler, og ein bind so tunga fasst til hornet med Bikatråd, som vert vikla kring mundstykket av hornet og tunga, i desse rinslerne. For å få ljod i det, må ein bløyta tunga i vatn frå fyrst av, so vert den ålden mjuk ved råket i munnen. Det var bare enkle toner ein fekk fram i eit slikt Luhodn, men var ein øvd, kunde ein få fram vakre ljodar, som lydd langt og haurtest vakert ut på lenger avstand.

1878

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Nest-Øyden
Gyland

LANDSLAGET FOR SPELEMENN.

Bestun.
v/Oslo.

Lars Fr. Møland
adv. Møland

Med dette vender L.f.S. seg til Dykk med spørsmål om De kan gi oss namn og adresse på folk i distriktet som er interesserte i folkemusikk og gjera greie for om vedkomande spelar noko instrument, (kva slag?)

Vi er og interesserte i å få vite om det er noko spelemannslag i distriktet.

Namn og adresser kan sendast saman med svar til Norsk Etnologisk Gransking.

Eventuellt spelemannslag:

Adresse:

I Gyland er det ikkje kjent anna Fele enn alm.

Tysk flatfele. Det er heller ikkje nokon sers flinke

Namn på folk som
er interesserte i
folkemusikk:

Kva slag
instrument
dei spelar:

Adresse:

Spelemenn.

1878

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING